

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia —

We Środę d. 24. Listopada b. r. dotychczasowy król. saski nadzwyczajny Posel i pełnomocny Minister na tutejszym c. k. dworze, rzeczywisty tajny radca, tudzież Minister konferencyi Hr. Schulenburg Closterrode, miał zaszczyt wręczyć N. Cesarzowi Jmci na szczególnem posłuchaniu list odwołujący go, poczem nowo przybyły król. saski nadzwyczajny Posel i pełnomocny Minister, Podkomorzy Uechtritz, wręczył N. Cesarzowi Jmci swój list wierzytelnny.

— Z Węgier. —

Gazeta Preszburka z dnia 7. b. m. donosi: Narady nad przedmiotami wymienionemi w naszym przeszłym Nnmerze toczyły się na obradach cyrkularnych, dwa razy na dzień, jakoteż wd. 2. b. m. na 31szém posiedzeniu Sejmu, i są jeszcze wciąż przedmiotem cyrkularnych dyskusyj, do których dołączony jest teraz raport deputacyi sejmowej względem nowszych grawaminów i postulatów.

W d. 4. b. m. wieczorem o godzinie 5. odbyło się 32gie wspólne posiedzenie Sejmu, na którym odczytano trzy królewskie rezolucyje i najwyższy reskrypt; wszystkie datowane są z d. 2. b. m.: I. najwyższa rezolucyja na przedstawienie Stanów państwa z d. 17. Października b. r. dotyczące się drugiego punktu królewskich propozycyj, preferencyjalnych grawaminów i postulatów: Cesarz Jmć stósownie do życzenia Stanów państwa, względem odprawienia przyszłego Sejmu w Peszcie, po zasięgnięciu dokładniejszego objaśnienia, czyli tam oprócz wygodniejszego pomieszczenia się członków Stanów państwa wszystko co potrzeba do Sejmu znajduje się, wyda stósowne rozporządzenie.

Względem pierwszych sześciu punktów tyczących się terytoryjalnej całości państwa, uczyniono pierwszemu i czwartemu punktowi zadosyć przez najwyższy reskrypt z d. 24. Września b. r. (dotyczący się wcielenia Dalmacyi i Galicyi); względem wymienionego w drugim i trzecim punkcie wcielenia komitatów Kraszna, średniego Zolnok, Zaraad i obwodu Koevar, nastąpi najwyższa re-

zolucyja, skoro operat deputacyi państwa, nakazanej w ósmym artykule z r. 1827, będzie rozpoznany i Cesarzowi Jmci przez Stany państwa przełożony zostanie.

Co się dotyczy piątego punktu, jest wola Cesarza Jmci, aby względem Kommissyj granicznych przełożony był N. Panu projekt do ustawy.

Względem szóstego zaś punktu, dotyczącego się granicy wojskowej, Cesarz Jmć obstaje przy Swoim najwyższym reskrypcie z d. 11. Kwietnia 1827 r.

Co do siódmego punktu: Cesarz Jmć i teraz potwierdza przyrzeczenie Swoje dane w 20. artykule z 1790 i 1791, iż gdyby cena soli miała być kiedyś podwyższona, Stany państwa będą w tej mierze na Sejmie słuchane, w odwołaniu się do najtłaskawszych rezolucyj z d. 21. Września 1802 i z d. 14. Grudnia 1807 r.; w dowód zaś najwyższej łasbi cena soli będzie teraz o 30 kr. m. k. od cetrna niżono.

Co do ósmeo punktu: Aby władze sądowe nie były żadnemi edyktaami regulowane, temu dostatecznie już zapobieżono dwunastym artykułem z r. 1790. i 1791., który w trzecim artykule z 1827. jest odnowiony i potwierdzony.

Co do dziewiątego punktu, dotyczącego się tax od duchownych prebend, będą najwyższym rozkazem rozporządzone dyskusyje niebawem ukończone i wola Najjaśniejszego Pana Stanom państwa ogłoszona.

Co do dziesiątego punktu: Najjaśniejszy Pan, będzie w myśl najtłaskawszej rezolucyi z dnia 11. Kwietnia 1827. zawsze pamiętnym, aby niepodległość królewsko - węgierskiej Kamery nadwornej stosownie do artykułów 18go z 1715. i 14go z 1741. jakoteż jej czynność utrzymana była; i dla tego też oddano do jej zawiadowania administracyją soli morskiej w węgierskim nadbrzeżnym kraju; względem kopalni siarki w Radoboje będą prawne wydane rozporządzenia. Działanie kilku mennic lub otworzenie nowych mennic nie zgadza się z potrzebną oszczędnością, która każdego niepotrzebnego wydatku zabrania; tymczasem będzie staraniem, aby ani złoto, ani srebro nie wywożono za granicę; życzeniu zaś, aby namienione w 48. artykule z 1550. stęple znowu były wprowadzone już istotnie odpowiedziano.

Co do punktu jedenastego: Jak wielce Najjaśniejszego Pana obchodzi przywrócenie obiegu pieniędzy i z jakimi usiłowaniami i ofiarami najwyższy skarb przez istnący systemat finansowy zamierza zupełnie umorzyć pieniądze papierowe i z jak szczęśliwym skutkiem jest to wykonywane, każdemu wiadomo; dla tego Najjaśniejszy Pan życzy sobie, aby się Stany państwa najwyższemi ojcowskiemi środkami uspokoiły, iżby — przy ponowionem uroczystem przyrzeczeniu, że nigdy pieniądze papierowe z wymuszoną nominalną wartością nie będą w obieg puszczone, będzie czas przyspieszony, w którym pieniądze konwencyjne będą wyłączone w obiegu prawnym.

Co do dwunastego punktu: Najjaśniejszy Pan cieszy się mocno, iż język węgierski pod jego panowaniem zakwitł, iż Najjaśniejszy Pan, przy zatrzymaniu zasad w najłaskawszej rezolucyi z d. 22. Lipca 1792. wyrzeczonych, i nadal może zezwolić, aby królewskie wielkorządztwo, wyjąwszy okólniki, władzom po węgiersku piszącym nietylko w tym języku odpowiadało, ale by i wszystkie inne rozporządzenia w języku węgierskim przesłało. Równie też królewska Izba w sprawach węgierskich apelowanych wyrokować powinna w języku węgierskim; wszystkim innym władzom wolno jest po ukończeniu tego sejmku prowadzić processa w języku węgierskim, wszelako te władze, które dotąd tego języka nie używały, mają mieć prawo, wydawać wyroki po łacinie, lub po węgiersku. Nikt nie może być urzędnikiem, skoro nie umie dokładnie języka węgierskiego, wszelako wyjęci są urzędnicy już na teraz pełniący swoje obowiązki; równie po upływie lat trzech, nie będzie nikomu wydany dyplom na adwokata, kto nie umie języka węgierskiego. Ponieważ N. Pan zezwala to wcielić do ustaw, tedy będą potrzebne rozkazy wydane, aby wszystkie węgierskie pułki i węgierska granica wojskowa, jakoteż wszystkie administracje w Węgrzech już na teraz dokumenta w języku węgierskim przyjmowały. Co się tycze prelekcyi w szkołach publicznych, takowe żądanie odesłane zostało do rewizyi operatu w zawodzie literatury; z resztą wszystkie przedmioty mające być do najwyższego zatwierdzenia podane, jakoteż listowanie z niemieckimi krajami dziedzicznymi, powinno być w języku łacińskim.

Co do punktu trzynastego względem królewskich dokumentów na darowane dobra, N. Pan zastrzega sobie rozpoznać zasługi prosiących.

Co do punktu czternastego, dotyczącego się bezimiennego oskarżania, przy przejrzeniu prawniczego operatu w zastrzeżeniem dyspozycyji §. 2. piątego artykułu z 1805, mogą być dalsze

środki przedsięwzięte, gdyby artykuły 28. z 1790 i 1791 i 5ty z 1805 w tej mierze nie były dostateczne.

II. Najłaskawsza rezolucyja na przedstawienie Stanów państwa z d. 23. Listopada b. r. względem czwartego punktu królewskich propozycyji, dotyczących się prywatnych pieniężnych stosunków: N. Pan zezwala najłaskawiej, aby przedstawiony artykuł był do ustaw wcielony. Co się dotycze prywatnych stosunków już dekretem nadwornym z d. 28. Lipca 1827 oznajmione są Stanom państwa zasady, jakich operacyje finansowe ku ustaleniu kredytu państwa i prywatnego majątku wymagają i z szczęśliwym skutkiem postępują, i że N. Pan ob staje i nadal przy zasadach kredytu państwa w owym dekreście wyrażonych.

III. Najłaskawsza rezolucyja na przedstawienie Stanów państwa z d. 17. Października b. r. dotycząca się wcielenia prowincyji od węgierskiego ciała oderwanych i znowu nabytych. Gdy N. Pan względem tego przedmiotu, na przedstawienie Stanów państwa z d. 28. Września b. r. już najłaskawszą rezolucyją z d. 24. t. m. najwyższy swój sposób myślenia otworzyć i wedle przykładu 92go artykułu z 1715 Komisyją mianować raczył, aby po dojrzałej rozwadze tych przedmiotów najwyższa rezolucyja Sejmowi mogła być udzielona, przełożony w tej mierze artykuł do ustawy odesłany zostanie do koncertacyi ustaw, które przy koncu tego sejmku będą wydane.

IV. Najłaskawszy reskrypt opiewa w sposobie następującym: Ponieważ upłynął pierwszy termin, w którym terazniejszy sejm powinien być ukończony, i by nabór rekrutów jeszcze w miesiącach zimowych mógł być przedsięwziętym, przeto N. Pan przeznacza na ukończenie sejmku dzień 18. Grudnia, i dla tego zaleca Stanom państwa, aby przedmioty mające być N. Panu przełożone niezwłocznie przesłały, jakoteż projekta do ustaw wygotowały, gdyż N. Pan w wspomnionym dniu 18. Grudnia sam przybędzie i artykułom ustawy udzieli królewską sankcyję.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

Dostrzegacz austryjacki z d. 8. Grudnia pisze: Podług wiadomości z Krakowa z d. 2. t. m. wybuchnął w Warszawie d. 29. Listopada wieczorem bunt, w skutek którego wojska rossyjskie opuściły Warszawę i stanęły pod tem miastem. Dokładniejszych wiadomości o tem zdarzeniu nie miano jeszcze w d. 4. w Krakowie, gdyż od dwóch dni nie było poczty warszawskiej.

Rossyja.

— Z Petersburga d. 3. Grudnia. —

Jenerał Gubernator wojenny petersburski wydał następującą odezwę:

Od niejakiego czasu mieszkańcy tej stolicy byli przez bezprawia swawolnych ludzi niepokojeni, którzy znajdowali ukontentowanie w tem, iż w niektórych okolicach miasta okna domów wybijali.

Każdy dobrze myślący obywatel starał się nieznanymi burzycielami spokoju odkryć, podczas gdy rząd zajęty był utrzymaniem spokoju, i wszystkich używał środków, aby tych swawolnych ludzi wyłedzić i bezprawiu zapobiedz, co się mu też i powiodło. Jeżeli się to tak szybko nie stało, jakby sobie było życzyć należało, tedy dla tego, że zwierzchność postępując zawsze wedle przepisów prawa, nie uwoździła się podejrzeniem, ani słuchała wybiegów aresztowanych, aby kogoś za winnego uznać. Teraz nakoniec odkryci zostali owi burzyciele spokoju, i o swoim przewinieniu zupełnie przekonani, odnieśli należytą karę.

Większa onych liczba należy do najniższej klasy pospółstwa i zaraz po zeznaniu swoich bezprawia, na tém miejscu, gdzie je popełnili, należytą cielesną karę otrzymali; niektórzy zaś, jak się z powszechnym żalem okazało, byli to szlachta w służbie, mianowicie: Xiążę Piotr Galiczyński, Aktuariusz ministerstwa spraw wewnętrznych i urzędnik 14tej klasy Romanów w wydziale spraw duchownych obcego wyznania.

Przestępstwo takiego rodzaju zasłużyło, aby było przykładowo ukarane. Cesarz Jmć mając wzgląd na ich młodość i życząc sobie aby im dał sposobność do poprawienia się, raczył rozporządzić, że ich ukaranie na tém się ograniczy, iż pierwszy jako winny, będzie skazany na jednomyśliczny areszt w twierdzy, a potem umieszczony w urzędzie w Gruzji, drugi zaś w Archangielsku.

Tym sposobem odkryte karygodne uchybienia przeciw obowiązkowi towarzystwa mogą wszystkim mieszkańcom stolicy służyć za rękomię, iż rząd mocno jest troskliwy o powszechny porządek i stara się zniezmordowaną czujnością wszędzie należytą utrzymywać spokojność.

Brazylija.

W Anglii odebrano następujące wiadomości z Rio de Janeiro dochodzące do dnia 14. Września: W dniu 8. Września otworzył Cesarz nadzwyczajne posiedzenie Izby prawodawczej następującą mową od tronu.

Dostojni i szanowni reprezentanci narodu!

Zwołałem nadzwyczajne jeneralne zgromadzenie, abym waszej gorliwości i mądrości polecił środki, jakie w terażniejszym przesileniu za konieczne i nieodzowne uważam, aby wielkie, moich wiernych poddanych obciążające złe uprzętań i powszechną pomysłność państwa ustalić. Środki, jakie uważam za rzecz stosowną, aby zgromadzenie o nich było zawiadomione, są: ułożenie ustaw, któreby siłę lądową i morską na zwyczajne i nadzwyczajne wypadki na stałej postawiły stopie, tudzież budżet, niemniej szybkie i skuteczne środki, aby o ile być może pomnożyć obieg pieniędzy papierowych i miedzianych; dalej urządzenie banku narodowego; dyskusyje względem tych projektów, jakie rozkazałem przedłożyć zgromadzeniu, i względem innych, któreby jeszcze rząd przedłożył; dyskusyje względem księgi ustaw karzących i księgi ustaw postępowania w sądach karzących; ustawa do ustalenia dziesięcin; nakoniec spodziewam się, że ważne przedstawienia i projekta jeneralnych rad prowincyj zasłużą na uwagę. Teto przedmioty, dostojni i szanowni reprezentanci narodu, zdają mi się być najważniejszymi, które waszej rozwadze i gorliwości w terażniejszym nadzwyczajnym posiedzeniu polecam. Potrzeba wykazanych środków jest widoczna, pożytek oczewisty, a terażniejsze krytyczne okoliczności wymagają koniecznie onych zastosowania. Posiedzenie jest otworzone.

W dniu 10. obchodzono tu uroczyscie z powszechnym zapatem ósmą rocznicę niepodległości Brazylii. Rano miał posłuchanie u Cesarza nowy Sprawujący interesa szwedzkie i norweskiskie, Kawaler Ankerlop.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Król odprawił w d. 25. Listopada kapitułę orderu podwiązki, na której dał uroczyscie ten order Xięciu Bedford. Hr. Grey miał już wprzód takowego nie przyjąć.

Sir Robert Peel miał także nie przyjąć ofiarowanej mu przez Króla godności Para, lecz prosił Monarchę aby mianował jego szwagra P. Dawson członkiem tajnej rady, co też i nastąpiło. Herald mniema, że P. Peel woli raczej działać bez przeszchody w Izbie niższej, jak zasiadać w Izbie wyższej ze swoim dawnym antagonistą, Lordem Brougham.

Lord Palmerston powrócił do Londynu z Cambridge, gdzie się był udał dla postarania się, aby na nowo był obranym; w d. 26. z. m. miał ón pierwszy raz przyjmować ciało dyplomatyczne.

Jenerał Bourmont mieszka ze trzema swoimi synami pod Hampstead (niedaleko Londynu) i od czasu swojego przybycia mięwa czę-

ste narady z członkami byłego ministerjum. W Londynie najął ón mieszkanie, do którego się niebawem przeniebie.

W Doverze nie wolno jak wprzód zwiadać cudzoziemcom zamku. Zapas prochu tamże znajdujący się ma być znaczniejszy jak był od ostatniej wojny, a strażę nocną wszędzie są podwójne.

Na zgromadzeniu rady gminnej miasta Londynu uchwalono prosić na nowo Króla, aby stare miasto odwiedził i do tego dzień przeznaczył.

W skutek odroczenia Izby aż do wybrania na nowo członków w miejscu tych, którzy do ministerjum weszli i nieobecności części Ministrów, by wybranie siebie na nowo na miejscu popierali, wstrzymane są publiczne sprawy; wszelako za kilka dni zwrócona będzie uwaga publiczności na środki nowego gabinetu i opozycyi, którą stronniczo dawniejszej administracyi przeciw temu utworzyć mogą.

Zamiar Ministrów zaprowadzenia we wszystkich gałęziach służby publicznej największej oszczędności, okazał już niejaki skutki. I tak urząd Podskarbiego Irlandyi zniesiono. Przez połączenie administracyi mennicy z biurem handlu podobnie wielka oszczędność będzie osiągnięta, jakoteż przez zniesienie urzędu Jenerała Lejtanta artyleryi.

P. Denman, w skutek mianowania swojego na jeneralnego Prokuratora, wyniesiony na Barona, przybierze tytuł Sir Thomas Denman.

Nowy Lord Kanclerz napisał do swoich mocodawców w Jorkshire list następujący: »Z tej ważnej posady, na którą mię wasza bezprzykładna dobroć wyniosła, zostałem przez szczególne względy naszego najlaskawszego Monarchy do najznamienszego urzędu w jego gabinecie powołany. Nie potrzebuję was zapewniać, że to zdarzenie, aczkolwiek z wielu innych względów może być dla mnie przyjemne, wszelako mocno mię dotknęło, ponieważ rozwiązało węzły, które mię z Jorkshirem łączyły, a które wraz były nagrodą i dumą życia mojego. Przekonany atoli jestem, że chociaż Królowi służę, będąc służył także i ludowi, któremu Król prawdziwie konstytucyjnie panuje, i cieszę się wielce, że za potwierdzeniem Jego Król. Mosci mam towarzyszy, których zasady są najpewniejszą ręką mądrą i silną administracyi. Łącznie z nimi pracować będą nieustannie nad utrzymaniem pokoju — pokoju zewnątrz i pokoju wewnątrz, nad redukcją wszystkich niepotrzebnych wydatków — nad takimi reformami, jakichby uznany brak w reprezentacyi i w innych gałęziach naszej cywilnej administracyi wymagał; i postanowiwszy mocno zjednać najcisłejsze posłuszeństwo pra-

wom, podczas gdy zamyślamy o ich ulepszeniu, możemy polegać z pewnością na pomocy naszych współobywateli. Przyjmijcie jeszcze raz zapewnienie wdzięczności, uszanowania i miłości, których słowami wyrazić nie zdołam. Mam zaszczyt i t. d. H. Brougham.

Francyja.

Postanowieniem król. zalecono jest utworzyć katedrę prawa francuzkiego w Touluzkim fakultecie prawa.

Messageur des Chambres z dnia 30. Listopada wyraża: »Dnia wczorajszego spodziewano się w Izbie Deputowanych, iż Prezydent rady udzieli wiadomości o interesach belgijskich i środkach, jakich mogłoby wymagać bezpieczeństwo i godność Francyi. Zdaje się, iż w skutek narad przed posiedzeniem, nie były wszystkie zasady udzielania wiadomości dostatecznie rozpoznane i że się będą w tej mierze na nowo naradzać. Jednakowoż posiedzenie Izby Deputowanych przez przełożenie ustawy o karności dla gwardyi narodowej dosyć było ważne.« — Dalej tenże sam numer mówi: »Donoszą, że Minister wojny przełoży na najpiérwszém posiedzeniu izby deputowanych ogólny raport, przez który zawiadomieni będą Deputowani o stanie twierdz, arsenałów, o liczbie ludzi będących na teraz pod bronią, i o liczbie tych, którzy w dniu 1. Stycznia, 1. Lutego i 1. Marca będą pod bronią; w dniu 1. Marca ma być wojska 400,000, a gwardyi narodowej 500,000 ludzi. W tym samym czasie przełożoną będzie ustawa wojskowa. Wyjść ma teraz postanowienie, na mocy którego korpus weteranów, mający tworzyć odwód wojska, będzie utworzony.« — Nakoniec mówi *Messageur*: Sąd Parów zebrał się dnia wczorajszego o godzinie 11. przy zamkniętych drzwiach, dla słuchania raportu P. Bastard z oskarżenia Ministrów którzy podpisali postanowienie z dnia 25. Lipca. Zgromadzenie miało być bardzo liczne. Romisarze Izby Deputowanych wprowadzeni byli do izby sądowej z wszelkimi honorami należącymi się ich charakterowi. Raport ten czytany był blisko cztery godziny i uczynił jak mówią, mocne na Izbie wrażenie. Po odczytaniu oddalili się PP. Persil, Madier, Montjan i Berenger. Po krótkim naradzeniu się oświadczył sąd swoje właściwość i rozkazał uwiezić Ministrów. Mówią, iż postępowanie sądowe w tej sprawie rozpocznie się 13. lub 15. Grudnia.«

Messageur pisze z departamentowego *Herault* z dnia 22. Listopada: »W Bessiers, Montagnac i Montpellier zaszły rozruchy. Jenerał Solignac nadał się sam na miejsce we 400 ludzi, gdzie przyszło do potyczki. Z okien rzucano na wojsko

różnej wielkości kamienie, lecz to okazało ciępliwość i nie użyto broni. Uwierzono blisko 15 osób i spokojność została przywrócona. Powodem do tego rozruchu miało być zdjęcie lilii z pomnika Ludwika XVI., stojącego na placu Ludwika w Montpellier; zdjęcie to nastąpiło nagle i bez przystanności władz.

Messenger de Marseille wyraża: »Ponieważ toczą spór nad tekstem modlitwy, którą odmawiają za Króla w kościołach, przeto udzielamy tu tekstu, jaki nasi Biskupi z Rzymu otrzymali: *Deus regum ac regorum rex, moderator et custos, effunde super famulum tuum, Ludovicum - Philippum, Francorum regem, spiritum gratiae salutaris, ut commissum sibi officium peragere valeat, et eo regnante, Ecclesia tua plena gaudet libertate.*

Postanowienie królewskie z dnia 26. Listopada mianuje Jenerała Lejtanta Hr. Bertrand Komentantem szkoły politechnicznej.

Minister wojny kazał wszystkim Oficerom znajdującym się w Paryżu zalecić, aby się niezwłocznie do zwyczajnych miejsc swojego mieszkania udali.

Gazette de France twierdzi, że Marszałek Gerard udał się do północnej Francji dla obejrzenia twierdz, a Jenerał Harispt upoważniony do wielkiego przeglądu wojskowego w pogranicznych południowych departamentach.

Numer *Avenir* z dnia 15. i 16. Listopada zostały na rozkaz królewskiego Prokuratora zabrane, pierwszy z powodu artykułu pod napisem: Do Biskupów Francji, drugi z powodu artykułu podpisanego przez Pans F. de la Mennais: Ucisk katolików. Numer *Avenir* z dnia 27. Listopada donosi o tém zabranii, i zawiera odezwę do swoich prenumeratorów, aby o ile być może jak najspieszniej zawiadomili redakcyję o wszystkich przykrościach i uciskach, jakie katolicki kościół ponosi na prowincyjach. Odezwę tę podpisał: P. Lecordaire Xiądz, autor artykułu: Do Biskupów Francji; F. de la Mennais, Xiądz; P. Gerbet Xiądz, Rohrbacher Xiądz; Ad. Bartels belgijski były wygnaniec; C. de Coux; A. Daguerre główny redaktor, Harel du Tancrel, redaktor jeren, Waille.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w dniu 25. Listopada przyjęto 217 białemi gałkami przeciw 17 czarnym przelożoną przez rząd odmianę 2go artykułu ustawy z dnia 25. Marca 1822. osnowy następującej: »Art 1. Każdy zamach za pomocą środków w artykule 1. ustawy z dnia 18. Maja 1819. objętych, przeciw godności królewskiej, następstwu tronu, prawom, które Król stosownie do życzenia narodu w oświadczeniu z dnia 7go Sierpnia 1830. wyrażonem, i konstytucyi przez

niego przyjętej i na posiedzeniu w dniu 9. Sierpnia tegoż roku zaprzysiężonej, otrzymał, tudzież przeciw jego konstytucyjnej powadze, nietykalności jego osoby, prawom i powadze Izby, powinien być karany więzieniem od trzech miesięcy do lat pięciu, i karą pieniężną od 300 do 6000 fr. Art. 2. Artykuł 2. ustawy z dnia 25. Marca 1822. jest i zostaje zniesiony.

Monitor pisze: »Właśnie teraz zabrano dwa wozy ładowne skrzyniami, które P. Fourmont, były Sekretarz P. Bourmont, do Angers wyprawił. Skrzynie te zawierały w sobie mnóstwo przedmiotów uzbrojenia i oporządzenia. P. Fourmont był w Prefekturze policyi badany. Przytrzymanie tych wozów winni jesteśmy gorliwości gwardyi narodowej drugiego batalijonu dziesiątej legii, a ważność tego odkryje nam dalsze śledztwo.

Jenerał Schnajder przybył na pokładzie okrętu Loiret od wojska w Morei i znajduje się w szpitalu Toulońskim.

W Monitorze z d. 24. Listopada czytamy: Jenerał Clauzel przyprowadza do skutku swoje plany względem uspokojenia kraju algierskiego i założenia tamże osad. Opuścił ón na jakiś czas Algier i na czele oddziału wojsk wyruszył ku miastu Medea. Zamiarem jego jest rozproszyć bandy, które jeszcze z Bejem Titteri trzymają i zapewnić związki nadbrzeżnego kraju ze środkiem Afryki. Ta wojskowa przechadzka nie potrwa długo.

Państwo Papieżkie.

Dostrzegacz Austryjaki z dnia 8. Grudnia pod napisem: *Z Wiednia d. 7. Grudnia*, donosi: »Przez nadzwyczajną sposobność nadeszła tu z Rzymu wielce smutna wiadomość, iż Jego Świątobliwość Papież Pius VIII. w d. 30. Listopada wieczorem o godzinie 6tej po kilkodniowej chorobie przeniósł się do wieczności.

Kardynał Sekretarz Stanu Albani, stosownie do zwyczaju, natychmiast po śmierci Jego Świątobliwości przestał pełnić obowiązki w pomienionym charakterze, który jako podczas osieroconia Stolicy Apostolskiej objął Sekretarz Kollegjum Kardynałów Monsignor Polidori.

W d. 11. Listopada Kawaler Bellocq miał zaszczyt wręczyć Kardynałowi Sekretarzowi Stanu list Króla Francuzów, który onegoż w charakterze Sprawującego interesa francuzkie przy Stolicy S. zawierzyłtelnia aż do przybycia Posła, który niebawem będzie mianowany.

Królestwo Obojój Sycylii.

W d. 17. Listop. nastąpił uroczysty pogrzeb zmarłego Króla Franciszka I., którego śmiertel-

ze zwłoki z pałacą królewskiego przeniesiono do kościoła Ś. Klary, gdzie nazajutrz odprawiono uroczyste nabożeństwo żałobne.

JKWys. Salerno przybył w d. 15. Listopada rano w pożądanym zdrowiu do Portici.

Postanowienie królewskie z d. 21. Listopada uwalnia Margr. Amati od obowiązków Ministra spraw wewnętrznych, i Marg. di Pietracatella mianowany jest Ministrem Sekretarzem Stanu spraw wewnętrznych.

Daléj dekretem królewskim z tegoż dnia Kaw. D. Camillo Caropresso uwolniony został od obowiązków Ministra Sekretarza Stanu finansów, i w jego miejscu mianowany jest Margr. D. Giovanni d'Andrea Ministrem skarbu.

Wezuwijusz grozi od dni kilku wybuchnięciem. W d. 15. w środku tego wulkanu zrobił się nowy otwór, który z początku wyrzucał wiele żywiczej materyi i kamieni. W d. 16. dał się się słyszeć łoskot wewnątrz góry, który jest przepowiednią wybuchnienia.

Zjednoczone Niderlandy.

Gazeta Pruska Stanu donosi z Hagi z d. 26. z. m.: »Król dał wczoraj rozkaz, iż do uzupełnienia zaprojektowanego na naradach Londyńskich i protokołem z d. 17. t. m. objętego zawieszenia broni, powinna być także zniesiona blokada brzegów flandryjskich i ujścia Skaldy. — Kawaler Anduaga, król. hiszpański Posel na Dworze tutejszym został odwołany; za kilka dni powraca do Madrytu. — Cesarsko-austryjacki Posel, Baron Wessenberg, odjeżdża w d. 28. ztąd do Londynu i zabawi tamże czas niejaki.« — Daléj z d. 27. Listopada: »Na wczorajszym posiedzeniu drugiej Izby Stanów Jeneralnych przyjęty został projekt do prawa względem milicyi narodowej mającej być wybraną na r. 1831, 43 głosami. Tylko jeden Członek, P. Luyben sprzeciwiał się temu projektowi. — Pułkownik Destombe, Komendant prowincyi Zeelandyi, mianowany został Jenerałem Majorem. — Z Flandryi Zeelandzkiej donoszą, że w d. 21. t. m. nasze wojska weszły do Sluis (l'Ecluse) i zajęły dawny francuzki kościół. Miasto umocniono i ogłoszono je za będące w stanie oblężenia. Prawie wszystkie drzewa w okolicy wycięto na palisady; i okolica w części zalana wodą. W Aardenburg znajduje się także holenderska osada.

Gazeta Pruska Stanu donosi z Bruxelli pod d. 27. Listop.: »PP. Niellon i Kessels odjechali znowu do Antwerpii. Rząd tymczasowy wyrokiem swoim z d. 7. t. m. uznał za nieważne wybory municypalne miasta Gandawy. Tadołowna czyność sprawiła wielkie w Gandawie wrazenie i tamedzna rada miejska na posiedzeniu swojém w d. 22. t. m. postanowiła podać o to reklamacyją tak do Kongressu narodowego, jakoteż do rządu tymczasowego. — Podług Dz. *Vrai patriote* byli to delegowani dwóch europejskich Dworów, którzy tymczasowemu rządowi onegdaj przedstawili i tenże wezwali, aby Kongres odwodził od rozpoznania pytania względem wyłączenia domu Nassauskiego. Gdy jednak rząd owych delegowanych zapytał o pełnomocnictwo i ci takowego nie okazali, przeto Kongres narodowy osądził za rzecz słuszną pominąć to wezwanie i przejść do porządku dziennego. Dla uzupełnienia dawniejszych swoich rozporządzeń względem uwolnienia od służby jeńców wojennych niezrodzonych w Holandyi lub inwalidów wydał rząd tymczasowy dwa nowe postanowienia, podług których wszyscy jeńcy wojenni, którzy mają być puszczeni na wolność oświadczyć powinni na słowo honoru, iż w terażniejszej wojnie nie będą walczyć przeciw Belgijum. Tylko ci jeńcy wojenni zrodzeni w Belgijum będą wypuszczeni, którzy przed d. 1. Listopada dostali się w moc Belgijczyków. — Gazeta wychodząca w Gandawie w języku flamandzkim, mówi, że wojsko belgijskie będące w tamedznej cydadelli, nie chciało iść przeciw Maestriacht, ponieważ stosownie do dawniejszej kapitulacyi cydadelli takową osadzało i od Króla Niderlandzkiego od przysięgi swojej jeszcze nie zostało uwolnione.« — Daléj z Leodyjum z d. 28. Listop.: »Obiedwie tutejsze cytadelle, dotąd bez osady będące, zostały teraz zajęte przez oddział pod dowództwem P. Bouchez z Namur. — Xiążę Bernard Sasko-Wejmarški miał istotnie zamiar uderzyć na Venloo z wojskiem, które wyszło z Maestricht; atoli otrzymał od Jenerała Dibbetz wiadomość, że rząd Niderlandzki przyjął zawieszenie broni i teraz powinien zająć stanowisko, w którym stał w d. 21. t. m. Na teraz jego główna kwatery jest w Weert na połowie drogi z Maestricht do Herzogenbusch.«

Dzielo zapowiedziane: Nauka praktyczna o gorzelniach parowych drewnianych, wyjdzie nieomylnie pierwszych dni Stycznia. — Przedpłatę kosztuje 3 ZR. śrebrem. — Skłepowa cena kosztować będzie 4 ZR. śrebrem.